
Дослідження з енциклопедистики

DOI: 10.37068/evu.11.1

«Енциклопедія Сучасної України» у викликах сьогодення

Микола Железняк

*Інститут енциклопедичних досліджень НАН України,
Київ, Україна*

Резюме: Статтю присвячено 5-й річниці електронної версії «Енциклопедії Сучасної України», представленої в мережі Інтернет (сайт esu.com.ua). Показано функції, покладені на ЕСУ, зокрема акумулювати національно релевантні знання (про Україну, українців, українство) й поширювати їх у суспільстві, відігравати важливу просвітницьку роль, виховуючи на основі цих знань патріотичні почуття в українців, розуміння національної ідеї, самоідентичності тощо. Наголошено, що функції ЕСУ будуть краще реалізовані завдяки саме появі її онлайн-версії. Веб-сайт ЕСУ має високі показники відвідуваності, позиціонування в пошукових системах (Google), забезпечує доступ до енциклопедичних знань значно ширшої аудиторії, ніж видрукований наклад томів. Окреслено й недоліки онлайн-версії ЕСУ, зокрема прийняту редакцією систему скорочень слів. У сучасних умовах особливого значення набувають англійські версії статей, що сприяли б боротьбі зі стереотипами щодо України, її народу, мови, культури, історії тощо, сформованими ще радянською картиною світу й активно підтримуваними, а то й поглиблюваними адептами «русского міра».

Ключові слова: «Енциклопедія Сучасної України», онлайн-енциклопедія, енциклопедичні знання, освіта, тезаурус, політична нація.

Encyclopedia of Modern Ukraine in the challenges of today

Mykola Zhelezniak

*NASU Institute of encyclopedic research,
Kyiv, Ukraine*

Abstract: The article is devoted to the 5th anniversary of the electronic version of The Encyclopedia of Modern Ukraine (EMU) on the Internet (website: esu.com.ua). The study reveals the functions performed by the EMU can be better implemented due to its online version. These include accumulating of nationally relevant knowledge (about Ukraine, Ukrainians, Ukrainian phenomena and realities) and disseminating it in society, playing an important educational role, fostering patriotic feelings among Ukrainians based of this knowledge, understanding of national ideas, self-identifying, etc. The EMU website has high traffic, search engine positioning (Google), therefore, provides access to encyclopedic knowledge of a much larger audience than a printed version of this encyclopedia. The disadvantages of the online version of ESU are also highlighted. First of all, the words in the text are shortened like in paper encyclopedias, which have a reason to save space on the pages. There is also no English section. Today, English-language versions of the articles would contribute to destruct the stereotypes about Ukraine, its people, language, culture, history, etc., formed by the Soviet picture of the world (Pax Sovietica) as well as supported and deepened by followers of the Russian world (Pax Russica).

Keywords: Encyclopedia of Modern Ukraine, online encyclopedia, encyclopedic knowledge, education, thesaurus, political nation.

Енциклопедії, починаючи від найперших їхніх прототипів (ізборники, лексикони, азбуковники) і закінчуючи сучасними онлайн-веб-проектами, завжди спираються на той самий концепт – подання якомога ширшого зводу людських знань, що вимірюється не лише кількісними, а насамперед якісними показниками. Словник (реєстр гасел) будь-якої енциклопедії репрезентує і визначає широту й глибину знань, що представлені на її сторінках.

Якщо аналізувати питання широти енциклопедичних знань, вміщених у будь-якій енциклопедії, з погляду тезаурусної теорії систематизації сукупності інформації, то енциклопедичний словник завжди характеризуватиметься відносно неповнотою, лакунарністю, фрагментарністю. Особливо це стосується тих видань, що подають знання сьогодення. На думку сучасних філософів, лексема «знання» набуває нового значення:

нині поширюються вузькопрофільні, спеціальні знання, а універсальні – відходять у минуле, відповідно, змінюється статус університету, вищого навчального закладу, що давав універсальні, всебічні знання. На це свого часу звернули увагу окремі дослідники, характеризуючи кореляцію повноти й неповноти будь-якого тезауруса як відносного поняття: неповнота характерна для тезаурусів, що відображають реальний (поточний) розвиток культури, однак при цьому їм властива й повнота, що виражається поданням орієнтовних знань у повному обсязі [Луков, с. 560].

Тезаурус (система гасел) «Енциклопедії Сучасної України» (ЕСУ) орієнтований на якомога повніше знання про Україну, українців й українство. ЕСУ, як і свого часу всесвітньо відома «Енциклопедія...»¹ Д. Дідро й Ж. Д'Аламбера, що пропагувала ідеї французького просвітництва, націлена на маніфестацію української національної картини світу замість радянської, яку чітко відображала «Українська радянська енциклопедія».

«Багатостороння самореалізація нації можлива лише тоді, коли її очолює повноцінна в структурно-функціональному відношенні національна еліта, яка бере на себе відповідальність за її долю. Національна еліта покликана бути духовним провідником нації, генератором творчих ідей, великих національних проєктів – саме в цьому полягає сенс її існування» [Карлова, с. 99]. ЕСУ – це один із важливих національних проєктів, ініційованих академічною науковою елітою, зокрема й за участі її діаспорних представників, що мали в Європі досвід укладання «Енциклопедії українознавства» – див.: [Железняк, 2009].

ЕСУ як проєкт, який збирає й поширює в суспільстві достовірні україноцентричні знання, особливо важливий сьогодні – в часи інформаційних війн, коли спотворена, маніпулятивна, неправдива інформація здатна впливати на свідомість людини, змінюючи її політичні, економічні, соціальні й духовні орієнтири. Відтак нині всі заходи, що посилюють вияв української політичної нації, тобто згуртовують, самоорганізують громадян України навколо цінностей українського народу, стратегічних пріоритетів розвитку держави, набувають неабиякого значення для безпеки її суверенітету.

Чи не найважливішою ланкою в становленні української політичної нації багато науковців називають освіту. Влучно з цього питання зауважують фахівці, наводячи приклад із недавньої вітчизняної історії: радянський народ досить конструктивно та ефективно «будували» із залученням усіх сфер і механізмів суспільного життя, передусім освітньої. Як наслідок – після розпаду СРСР уже минуло багато років, однак радянська ідентичність продовжує бути яскраво помітною у свідомості громадян новоутворених держав, зокрема України [Нестеренко, с. 178].

¹ Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers (Paris, 1751–1772).

На нашу думку, «Енциклопедія Сучасної України» в суспільстві виконує не так освітню, як просвітницьку функцію. ЕСУ – це не навчальний підручник, а суспільно корисний звід знань національного характеру. В контексті формування української політичної нації ЕСУ є зводом саме тих знань, що породжують у людини незалежно від її етнічного походження, рідної мови, віри тощо бажання відчувати себе українцем, пишатися належністю до українського народу. Як зауважував В. Липинський, національна ідея спрацьовує тоді, коли народ відчуває бажання бути нацією, а коли такого внутрішнього відчуття немає – нація зникає [Липинський, с. 116]. У цьому криється просвітницька функція ЕСУ – стимулювати бажання в українського народу бути поважаною у світі політичною нацією.

Боротьба з радянською ідентичністю, прагнення повернути українцям власну позарадянську («позасовкову») самосвідомість і самоідентифікацію є базовою просвітницькою ідеологією ЕСУ. Неважко помітити, що більшість енциклопедичних статей кожного тому складають персоналії. Україна віддавна багата на видатні постаті, зокрема ті, які присвячували своє життя служінню народу, боролися за незалежність, виступали його совістю й голосом. У радянській картині світу місця таким не було – їх знищував або маркував «буржуазними націоналістами» більшовицький тоталітарний режим. Тих же українців, хто не виявляв боротьби за національні цінності, проте був професіоналом своєї справи й здобував міжнародне визнання, зазвичай популяризували як радянську людину, представника радянського народу.

Встановлювати історичну справедливість, повертати до культурного й наукового дискурсу численні імена українців – важлива й відповідальна місія, яку на себе взяли упорядники ЕСУ. Вважаємо, що саме це відіграє велику роль у популяризації українства. Адже долі людей, результати їхньої діяльності, творчі, інтелектуальні, фізичні здобутки, наукові відкриття, технологічні розробки, героїчні вчинки тощо – це ті знання, що допомагають утвердженню національно-культурних, патріотичних цінностей, спонукають до глибшого вивчення історії та сьогодення України.

За нашими підрахунками, у 1–20 томах ЕСУ статті-персоналії становлять 74,7 % (приблизно кожна третя). Вони покликані дати вичерпний звід українців, про яких варто знати і якими варто пишатися. Окрім інформування суспільства про людський науковий, культурний, мистецький, літературний, політичний, спортивний потенціал української нації, ще одним завданням відповідного контенту є виховання почуття гордості за свій народ, його культуру, історію, внесок українців у світову цивілізацію.

Підкреслимо, ЕСУ не є біографічним словником, хоча статті-персоналії й превалюють над іншими – це визначає її антропологічний характер.

ЕСУ – енциклопедія, що подає знання про всі сфери буття України (географічне положення, адміністративний устрій, природні багатства, історія, політична та правова система, економіка, наука, культура, музика, мистецтво, література, спорт тощо), при цьому часто висвітлюючи їх саме через подання персоналій – тих, хто створив чи творить матеріальні й духовні надбання людства. У цьому полягає особливість ЕСУ як енциклопедичного проекту.

Треба також зауважити, що ЕСУ обмежується інформацією, подаючи лише ту, яка стосується періоду від початку 19 століття до наших днів. Відтак необхідно визнати: багато славетних імен українського народу не потрапляє до енциклопедії через хронологічні рамки видання, що є ознакою її неповноти, яка виявляється також і в розтягненості творення видання (понад 20 років). За цей час з'явилося багато непересічних особистостей, які демонструють свої таланти в різноманітних видах діяльності – науці, літературі, кінематографі, музиці, образотворчому мистецтві тощо – часто без належного пошанування з боку держави, що слугує певним маркером для енциклопедистів. Відшукувати й систематизувати таку інформацію нелегко, однак усвідомлення необхідності вдосконалення цього процесу, що дозволить йти в ногу з часом, не відстаючи ні на крок, породжуватиме й шляхи реалізації наявних потреб. Нині це одне з нагальних завдань, над якими працює редакція ЕСУ.

На наш погляд, дієвим у вирішенні подібних проблем ЕСУ є запуск її електронної версії в мережі Інтернет, що дозволяє не лише не відставати від новітніх тенденцій представлення інформації в інформаційному просторі, а й швидко реагувати на зміни в сучасному світі, тим самим розширюючи й поглиблюючи контент знань.

У 2014 році було зроблено перший крок – ЕСУ отримала електронну онлайн-версію (далі е-ЕСУ). Зокрема, 7 жовтня того року розміщено перші статті на сайті. Нині електронне джерело подає матеріали всіх друкованих томів, функціонує у вигляді веб-сайту (<http://esu.com.ua>) зі сприятливими для пошуку інформації інтерфейсом та архітектурою. Веб-сайт створено «з нуля» фахівцями Інституту енциклопедичних досліджень НАН України. Всі матеріали е-ЕСУ мають відкритий безоплатний доступ. Натомість, як свідчить досвід європейської електронної енциклопедистики, в багатьох країнах існує практика обмеженого безоплатного доступу до національних енциклопедій – користування енциклопедією в повному обсязі можливе зазвичай за певну плату [Іщенко, с. 23–24].

Онлайн-енциклопедія умовно складається з п'яти розділів: «Всесвіт і Земля», «Людина», «Суспільство», «Наука», «Культура». Кожний з них містить статті з відповідною іконографією. Ілюстративний ма-

теріал представлено як у самій статті, так і в «Галереях» сайту. Наявна система пошуку дозволяє швидко знайти потрібний матеріал та ілюстрації. У рубриці сайту «Новини» висвітлюють найголовніші актуальні події української та зарубіжної енциклопедистики, інформацію про діяльність Інституту енциклопедичних досліджень НАН України. Також сайт має інтегрований модуль Facebook, що дає змогу підписатися на сторінку ЕСУ у цій соціальній мережі. До того ж статтями й новинами можна поділитися у Twitter і публічно рекомендувати в Google [Железняк, Кацалап, с. 29].

Для зручного пошуку й швидкого віднайдення інформації, а також привертання уваги читача до енциклопедичних знань е-ЕСУ має більше можливостей порівняно з друкованими томами. Однак основна її перевага – це надання можливості послуговуватися енциклопедичними матеріалами необмеженій кількості користувачів мережі Інтернет незалежно від місця проживання, громадянства, часу звертання за інформацією – 24 на 7 відкритий доступ до е-ЕСУ.

Томи ЕСУ друкують накладом 10 000 примірників, безплатно роздають державним бібліотекам, університетам. Утім завдяки е-ЕСУ доступ кількості читачів до енциклопедичної інформації істотно збільшується. Про це, зокрема, свідчать статистичні дані з адміністративної панелі сайту енциклопедії (рис. 1).

Рис. 1. Показники відвідуваності сайту електронної «Енциклопедії Сучасної України» за 2015–2018 рр.

Як видно з рис. 1, за 4 роки функціонування енциклопедії в мережі Інтернет загальна кількість осіб, які відвідали сайт е-ЕСУ, тобто ознайомилися хоча б з однією енциклопедичною статтею, зростає від 85 тисяч у 2015 році до 1 мільйона 372,5 тисяч. Бачимо, що показники кількості переглядів та загальної кількості відвідувачів сайту щороку збільшуються (в середньому на 30–35%).

Основні читацькі групи е-ЕСУ (за 2015–2018 рр.):

- за країнами – Україна (93,3 %);
- за віком – особи 25-34 років (34 %), 18-24 років (23 %);
- за статтю – жінки 60 %, чоловіки 40 %;
- за активністю – ті, хто відвідують сайт цілеспрямовано (14 %) і ті, хто вперше потрапляє на сайт через пошукові системи типу Google (86 %).

Табл. 1–2 показують, з яких країн та регіонів України найчастіше відвідують сайт е-ЕСУ.

Табл. 1. Відсоток читачів е-ЕСУ, зареєстрованих у певній країні, від загальної кількості відвідувань сайту (за 2015–2018 рр.)

	<i>Країни</i>	<i>Читачі е-ЕСУ</i>
1	Україна	93,3 %
2	Росія	1,26 %
3	Німеччина	0,78 %
4	США	0,77 %
5	Польща	0,60 %
6	Нідерланди	0,45 %
7	Велика Британія	0,27 %
8	Канада	0,25 %
9	Італія	0,17 %
10	Чехія	0,16 %

Із табл. 1 бачимо, що найактивнішими відвідувачами е-ЕСУ є мешканці України. По-перше, як сказано вище, «Енциклопедія Сучасної України» – це джерело знань про українців, Україну й українство. По-друге, ЕСУ – українськомовна енциклопедія. Отже, цілком закономірно, що на цих читачів припадає понад 90 % відвідувань сайту е-ЕСУ.

Варто звернути увагу: загальна кількість країн, представники яких хоча б раз відвідали сайт енциклопедії, – 173 (охоплено всі континенти – Європу, Азію, Північну Америку, Південну Америку, Австралію). Країни-сусіди – Білорусь, Румунія, Угорщина, Словаччина – не ввійшли до переліку перших 10 країн з найбільшим відсотком читачів е-ЕСУ.

Табл. 2. Відсоток читачів е-ЕСУ, зареєстрованих у Києві та областях України, від загальної кількості відвідувань сайту (за 2015–2018 рр.)

	<i>Області й столиця</i>	<i>Читачі е-ЕСУ</i>
1	м. Київ	43,61 %
2	Львівська	9,5 %
3	Дніпропетровська	4,95 %
4	Харківська	4,36 %
5	Івано-Франківська	3,18 %
6	Київська	2,97 %
7	Одеська	2,69 %
8	Тернопільська	2,35 %
9	Вінницька	2,24 %
10	Запорізька	2,21 %
11	Полтавська	2,01 %
12	Рівненська	1,86 %
13	Хмельницька	1,73 %
14	Черкаська	1,67 %
15	Волинська	1,64 %
16	Донецька	1,60 %
17	Закарпатська	1,54 %
18	Чернівецька	1,50 %
19	Житомирська	1,46 %
20	Сумська	1,45 %
21	Миколаївська	1,17 %
22	Херсонська	1,15 %
23	Чернігівська	1,12 %
24	Кіровоградська	1,08 %
25	Луганська	0,55 %
26	Крим	0,15 %

Дані табл. 2 демонструють відсутність певної кореляції розподілу регіональної активності використання е-ЕСУ з поширеними нині поглядами щодо мовних, соціально-політичних, ідеологічних вподобань українців з різних регіонів (передусім маємо на увазі стереотипне протиставлення сходу й заходу). Бачимо, що найменше читають енциклопедію в анексованому Криму й частково окупованій Луганській області. Утім Донецька область, що також частково захоплена військовими формуван-

нями РФ, випереджає за активністю використання е-ЕСУ Закарпатську, Чернівецьку, Житомирську та деякі інші області.

Статистичні дані щодо відвідуваності конкретних сторінок сайту, тобто енциклопедичних статей, підтверджують міркування, висловлені вище про те, що ЕСУ виконує в суспільстві просвітницьку функцію в контексті виховання в українців національної самоідентичності, патріотизму, гордості за свою країну. Адже до найпопулярніших статей, що впродовж 2015–2018 рр. найбільше отримали читачьких переглядів, належать: «Громадянська ідентичність»², (10 932 перегляди), «Галицька битва»³ (10 707 переглядів), «Головна українська рада»⁴ (9 972 перегляди), «Заборона української мови»⁵ (9 183 перегляди), «Акт злуки УНР і ЗУНР»⁶ (9 136 переглядів), «Визвольні змагання 1917–21»⁷ (6 330 переглядів). До найпопулярніших також належать статті загального типу: «Біологічна система»⁸, «Магнітні матеріали»⁹, «Екранні мистецтва»¹⁰, «Карпати (Карпатські гори)»¹¹, «Корекційна педагогіка»¹², «Азовське море»¹³, «Геоцентрична система світу»¹⁴, «Заповідні території»¹⁵ тощо.

Вибірка найпопулярніших статей сайту не зовсім коректна, позаяк статті з'являлися на сайті не одночасно, а в різні роки. Тому матеріали, які на сайті опубліковані минулого року, мають меншу ймовірність нині отримати більшу кількість переглядів, ніж ті, що розміщені в 2014 році. Втім, загальна тенденція пріоритетності тематики статей для читачів все одно простежується.

Проаналізуємо особливості текстового подання статей в е-ЕСУ. Для цього порівняємо інтерфейс сайту енциклопедії з подібними зарубіжними проектами, зокрема популярною у світі енциклопедією «Britannica» й національною норвезькою енциклопедією «Store Norske Leksikon». Наприклад, поглянемо на статті в трьох енциклопедіях про Сергія Бубку (див. рис. 2–4).

² URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=31975

³ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=28348

⁴ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=25400

⁵ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=17240

⁶ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=43521

⁷ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=33971

⁸ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=35310

⁹ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=60246

¹⁰ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18811

¹¹ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=9920

¹² URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=3530

¹³ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=42775

¹⁴ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=29173

¹⁵ URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=14963

Бета-версія

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

ЕОУ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ НТШ ІЕД НАН України

ENCYCLOPEDIA OF MODERN UKRAINE

Всесвіт і Земля Людина Суспільство Наука Культура

Виберіть літеру

ШУКАТИ

Головна / Людина / Б

БУБКА Сергій Назарович (04. 12. 1963, Луганськ) – легкоатлет (стрибки з жердиною). Засл. м. сп. СРСР (1983) та України (1993). Чл. МОК (1999). Нар. депутат України (від 2002). Канд. пед. н. (2001). Держ. нагороди СРСР. Повний кавалер ордена «За заслуги» (1994, 1997, 1999), Олімп. орден МОК (2000), Герой України (2001). Закін. Київ. ін-т фіз. культури (1987). Стрибками з жердиною займається від 1973 у Луганську, від 1979 – у Донецьку. Перший тренер – В. Петров, згодом – Є. Волобуєв, А. Шквира. 1981–92 – інструктор фіз. культури Донец. облвиконкому. 1985 Б. визнаний найкращим спортсменом світу. Чемпіон 24-х Олімп. ігор (Сеул, 1988), чемпіон світу (1983, 1987, 1991, 1993, 1995, 1997), чемпіон світу в закритих приміщеннях (1985, 1987, 1991, 1995), володар Кубків світу та Європи (1985), чемпіон Європи (1986), багатораз. переможець змагань Гран-Прі. Першим у світі здолав вис. 6 м (1985). 35-разовий рекордсмен світу (на літніх змаганнях – 17 разів, найкращий результат 6,14 м, 1994; у закритих приміщеннях – 18 разів, найкращий результат 6,15 м, 1993). Від 1992 – президент ВАТ «Спортивний клуб С. Бубки» у Донецьку. Один із організаторів щоріч. міжнар. турніру «Зірки жердини», який відбувся вперше в Донецьку 1990. Від 2002 – кер. легкоатлет. відділ. МОК. Спорт. довголіття Б. феноменальне. За видатні спорт. досягнення ім'я Б. внесено до Книги рекордів Гіннеса. У Донецьку йому споруджено пам'ятник.

В. М. Шеховцов, О. О. Грачов

Статтю оновлено: 2004

Подобається 0 Tweet

Рис. 2. Стаття про Сергія Бубку на сайті «Енциклопедії Сучасної України» (http://esu.com.ua/search_articles.php?id=36402)

ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA 250TH ANNIVERSARY

[SUBSCRIBE](#)
[LOG IN](#)
[JOIN](#)

DEMYSTIFIED · QUIZZES · #WTFACT · LISTS · ON THIS DAY · BIOGRAPHIES · EXPLORE

[ARTICLE](#)
[MEDIA](#)
[INFO](#)
[PRINT](#)
[CITE](#)
[FEEDBACK](#)
[SHARE](#)

Sergey Bubka

UKRAINIAN ATHLETE

WRITTEN BY: The Editors of Encyclopaedia Britannica
[See Article History](#)

Alternative Title: Serhiy Bubka

Sergey Bubka, Ukrainian **Serhiy Bubka**, (born December 14, 1963, [Voroshilovgrad, Ukraine, U.S.S.R.](#) [now Luhansk, Ukraine]), Ukrainian athlete, the first [pole-vaulter](#) to clear 6.1 metres (20 feet).

Bubka began pole-vaulting at age 9. When his coach, Vitaly Petrov, was transferred to [Donetsk, Ukraine](#), Bubka, at age 15, followed. Bubka won the [pole vault](#) at the 1983 world track-and-field championships in [Helsinki, Finland](#), with a vault of 5.7 metres (18 feet 8.25 inches). In subsequent years, Bubka changed the standards of pole-vaulting, setting numerous world records.

Bubka first cleared 6 metres (19 feet 8.25 inches), long considered an unattainable height, in [Paris](#) on July 13, 1985. In 1988 in [Nice, France](#), he neared the 6.1-metre barrier with a vault of 6.06 metres (19 feet 10.5 inches), which was his second world record in five weeks. Bubka was unable to better his leap at the [1988 Olympic Games in Seoul](#), but his vault of 5.9 metres (19 feet 4.25 inches) won the gold medal. Bubka had increased the world record by 21 cm (8.25 inches) between 1984 and 1988, a greater gain in 4 years than other pole-vaulters had achieved in the previous 12. During this period he was named the Soviet Union's top sportsman three years in a row (1984–86).

In 1991 in [San Sebastián, Spain](#), he became the first pole-vaulter to jump 6.1 metres, but a year later, at the [1992 Olympic Games in Barcelona](#), Bubka failed to place in the event. In 1994 in Sestriere, Italy, he broke his previous world record with a jump of 6.14 metres (20 feet 1.75 inches). Bubka attended the [1996 Olympics in Atlanta](#), but an injury prevented him from competing. In 1997, however, Bubka won an unprecedented sixth world championship in pole vaulting. At the [2000 Games in Sydney](#), Bubka competed but failed to qualify for the final. He retired from competition and became an active member of the [International Olympic Committee](#).

Bubka's speed and strength enabled him to use poles that were unusually long and stiff for better catapulting action. He was noted for a vaulting style in which he gripped his pole several inches higher than other competitors.

This article was most recently revised and updated by Amy Tikkanen, Corrections Manager.

Sergey Bubka
QUICK FACTS

BORN
December 14, 1963 (age 55)
[Luhansk, Union of Soviet Socialist Republics](#)

AWARDS AND HONORS
[Olympic Games](#)

Рис. 3. Стаття про С. Бубку
на сайті енциклопедії «Britannica»
(<https://www.britannica.com/biography/Sergey-Bubka>)

STORE NORSE LEKSIKON

Søk i Store norske leksikon
Q

Sergej Bubka

Store norske leksikon / Sport og spill / Friidrett / Hopp

Sergej Bubka, ukrainsk (tidl. sovjetisk) friidrettsutøver, verdens fremste stavhopper gjennom tidene. Olympisk mester i 1988. Verdensmester utendørs i 1983, 1987, 1991, 1993, 1995 og 1997, dvs. vinner av alle de seks første VM som ble arrangert. Verdensmester innendørs i 1985, 1987, 1991 og 1995. Europamester utendørs i 1986. To totaleirer i Grand Prix (1991, 1993).

Bubka satte i alt 35 verdensrekorder utendørs (17) og innendørs (18), flere enn noen andre friidrettsutøvere. Han holder (per 15. februar 2014) gjeldende rekord utendørs med 6,14 m, satt i 1994. Han satte sin første utendørsrekord i 1984 med 5,85 m og har holdt rekorden uavbrutt fra samme år. Han holdt også innendørsrekorden med 6,15 m fra 1993 til 15. februar 2014, da den ble slått av franskmannen Renaud Lavillenie (6,16 m). I 1985 ble Bubka den første som hoppet 6 m. Medlem av Den internasjonale olympiske komité (IOC) fra 1999. Styremedlem i Det internasjonale friidrettsforbundet (IAAF) fra 2001, visepresident fra 2007. Parlamentsmedlem i Ukraina 2002-06.

SKREVET AV: Rolf Bryhn

SIST OPPDATERT: 16. februar 2014, [se alle endringer](#)

BEGRENSET GJENBRUK. [Sitere eller gjenbruke?](#)

UTTALE: b'ubka

SERGEJ BUBKA: Sergej Nasarovitsj Bubka

FØDT: 4. desember 1963

FØDESTED: Luhansk

Sergej Bubka i stavkonkurransen under VM i Göteborg 1995, som han vant.
Sergej Bubka av Ukjent/NTB Scanpix ✖. Gjengitt med tillatelse

[Foreslå endringer i artikkelen](#)

[Foreslå bilder til artikkelen](#)

[Kommenter eller still spørsmål](#)

FAGANSVARLIG FOR HOPP

Rolf Bryhn

Рис. 4. Стаття про Сергія Бубку на сайті «Store Norske Leksikon» (https://snl.no/Sergej_Bubka)

З рис. 2–4 бачимо, що три статті мають багато схожих елементів – заголовок, текст статті, фотоілюстрація, авторство, дата створення та оновлення. До слова, в іноземних енциклопедіях ім'я С. Бубки подано російсь-

ською транслітерацією.

Виразна відмінність між трьома статтями полягає в тому, що текст української довідки оформлено за аналогією до дизайну її паперового варіанта. По-перше, як і в 2-му томі ЕСУ, стаття про С. Бубку становить суцільний текст без членування на абзаци (в інших двох статтях зарубіжних енциклопедій відповідний текст розбито на абзаци). По-друге, основна фотокартка – чорно-білого кольору (як і у видрукуваних томах ЕСУ). По-третє, як і в паперовому виконанні, текст електронної статті містить скорочені слова. Скорочення слів – це давня традиція у вітчизняній енциклопедичній справі, зумовлена необхідністю економії площі сторінки задля вміщення більшої кількості інформації на ній. Однак для електронних видань поняття економії місця не існує. Електронні тексти, у яких багато слів подано в скороченому вигляді, читачами сприймаються нетипово або й нечитабельно. Редакція ЕСУ усвідомлює, що перенесення цієї практики з «паперу» на сайт є недоліком електронної версії енциклопедії, однак треба розуміти, що це не є наслідуванням традиції. Електронні версії текстів статей створюються на основі підготовлених до друку, і нині редакція, на жаль, не має можливостей для додаткової обробки текстів з метою повернення словам повних форм.

The screenshot shows a Google search results page for the query "бубка сергій назарович". The browser address bar shows the URL "https://www.google.com/search?q=бубка+сергій+назарович". The search bar contains the text "бубка сергій назарович". Below the search bar, there are navigation options: "Усі", "Зображення", "Новини", "Відео", "Карти", "Більше", "Налаштування", and "Інструменти".

The main search results include:

- Приблизна кількість результатів:** 5 840 (0,38 сек.)
- Бубка Сергій Назарович — Вікіпедія** (https://uk.wikipedia.org) — **Сергій Назарович Бубка** має старшого брата — **Василь Назарович Бубка**. ... За заслуги в спорті **Сергія Бубку** було нагороджено орденом СРСР. ...
Посада: Президент НОК України | **Місце проживання:** Київ
Партія: Партія регіонів України | **Діти:** сини Віталій, Сергій
Життєпис: Рекорди | Кроки в політиці | Олімпійська кар'єра
- Бубка, Сергей Назарович — Вікіпедія** (https://ru.wikipedia.org) — **Сергей Назарович Бубка** (ур. **Сергий Назарович Бубка**; род. 4 декабря 1963, Луганск, Украинская ССР) — советский и украинский спортсмен-лекоатлет ...
Спортивна кар'єра: 1981 — 2001 | **Віс:** 60
Тренер: Петров, Віталій Афанасьєвич | **Полне ім'я:** Сергей Назарович Бубка
Біографія | **Семья** | **Награды**
- Бубка Сергій Назарович - Енциклопедія Сучасної України** (esu.com.ua) — **БУБКА Сергій Назарович** (04. 12. 1963, Луганськ) – лекоатлет (стрибки з жердиною). Засл. м. сп. СРСР (1983) та України (1993). Чл. МОК (1999).
- Сергей Назарович Бубка - биография, последние новости ...** (https://br.uibg.ua) — Портрет | Личности — Перегляди цю сторінку
Бубка Сергій Назарович - 35-кратний рекордсмен мира по прыжкам с шестом. Первый в мире человек, прыгнувший выше 6 метров. Шестипятный ...
- Бубка Сергій Назарович - 100 видатних українців** (www.gozdm.org.ua) — **Бубка Сергій Назарович** (1963 р. н.), лекоатлет, багаторазовий чемпіон та рекордсмен світу, Європи, Олімпійських ігор. Народився в селі Кам'яний Брід ...
- Сергій Бубка – хто такий, що відомо про скандал - 24 Канал** (https://24tv.ua) — sport — sergiy_bubka_biografiya_rekord_skandal_tskavi ...
5 лип. 2019 р. - **Сергій Бубка**, що відомо про **Сергія Бубку** і скандал з **Сергієм** ... в 1999

On the right side of the page, there is a detailed information card for **Бубка Сергій Назарович** (Легоатлет). It includes a grid of images, a brief biography, and key facts:

- Сергій Назарович Бубка** — видатний український лекоатлет. Чемпіон Європи та світу, 35-разовий світовий рекордсмен, олімпійський чемпіон. Заслужений майстер спорту, доктор наук з фізичного виховання і спорту, Герой України. 3 2015 р. — перший віце-президент IAAF. **Вікіпедія**
- Народження:** 4 грудня 1963 р. (55 років), Луганськ
- Зріст:** 1,83 м
- Народився:** 4 грудня 1963 (55 років), Луганськ, Українська РСР
- Діяльність:** лекоатлет (стрибки із жердиною)
- Ім'я при народженні:** рос. Сергій Назарович Бубка
- Роки активності:** 1981 — 2001 — 2001

Below the card, there is a section "Користувачі також шукали" with a grid of related search results, including "Рено Лавллені", "Ісінбасєва Олена Гаджимієва", "Арман Дюплантіс", "Сем Кендікс", and "Сергій Сергійович Бубка син".

Рис. 5. Сторінка сайту Google з пошуковим запитом про Сергія Бубку

Незважаючи на зазначений недолік, стаття про С. Бубку, як і будь-яка інша, маючи численні скорочення слів, демонструє високу релевантність у пошуковій системі Google. На рис. 5 бачимо, що за запитом «Бубка Сергій Назарович» сайт е-ЕСУ пропонується третім після «Вікіпедії» українською й російською мовами.

На матеріалі статті про С. Бубку помітно ще один недолік, властивий е-ЕСУ. Йдеться, зокрема, про оновлення інформації (стаття про С. Бубку актуальна станом на 2004 рік). Редакція ЕСУ намагається здійснювати оновлення застарілої інформації, однак нині вдається робити це частково. Загалом актуалізація застарілих даних – це чи не найнагальніша проблема, що потребує розв'язання. Попри те, що цей сегмент роботи виконується без належної системності й у незначному обсязі, його наявність все одно є суттєвою позитивною особливістю електронної версії енциклопедії.

Окремою проблемою є одномовність сайту е-ЕСУ. Задля повноцінного поширення у світі достовірної інформації про Україну й українців бракує англomовної версії енциклопедичних статей. Натомість її поява сприятиме боротьбі з тими стереотипними явищами, сформованими ще радянською картиною світу, що й нині панують у світі (як приклад, подання ім'я Сергія Бубки в іноземних поважних енциклопедіях на російський лад – Sergey, Sergej; або нещодавній скандал, висвітлений у ЗМІ, щодо тлумачення літаків серії «АН» як російських у тій же енциклопедії «Britannica». Таких прикладів, насправді, багато).

Сучасна людина має великий вибір джерел інформації, серед яких якісні енциклопедії, на жаль, втрачають пріоритетність. Часто увагою користуються джерела із сумнівними даними, зокрема й небезпечними в контексті інформаційного захисту держави. У таких умовах поява е-ЕСУ посилює роль енциклопедичних знань, сприяє підвищенню запиту суспільства на них, позитивно впливаючи на духовно-інтелектуальний розвиток українського соціуму.

Підбиваючи підсумок, зазначимо, що створення електронної версії ЕСУ виявилось в цілому успішним. За 5 років свого існування е-ЕСУ сприяла залученню до важливої енциклопедичної інформації тисяч українців. І нині ця тенденція лише зростає. Читачі оцінюють те чи інше джерело знань частотою звертань до нього. Оцінку ЕСУ демонструє статистика, наведена вище, а також оприлюднені висловлювання авторизованих відвідувачів на сайті е-ЕСУ щодо енциклопедії як «інформаційного та важливого видання» (Vivi Mikitenko), твердження про проект – «Добру справу люди роблять» (Іван Гонта), вдячність – «Дуже дякую за вашу працю! Нашій нації це дуже потрібно!» (Anton Gaivoronski), підкреслення сторін веб-ресурсу, якими він заслуговує довіру: «Новими цікавими статтями,

невідомими діячами, хорошою мовою та власним поглядом на речі і світ у цілому» (Светлана Кравцова). І ніби підсумовуючи: «Інститут енциклопедичних досліджень та його творчий доробок – це джерело ґрунтованих знань, що викликає довіру» (Galyna Vysochina).

ЛІТЕРАТУРА

- Железняк М. Г. «Енциклопедія Сучасної України»: історія, сучасний стан та перспективи. *Енциклопедичний вісник України*. Вип. 1. 2009. С. 5–13.
- Железняк М. Г., Кацалап Р. Г. Онлайн-версія «Енциклопедії Сучасної України»: до початку реалізації проекту. *Енциклопедичний вісник України*. 2015, Вип. 6–7. С. 28–32.
- Іщенко О. С. Про порушення і захист «екології» енциклопедичних знань (огляд звіту Центру досліджень Європейського парламенту про національні онлайн-енциклопедії в країнах Європи). *Енциклопедичний вісник України*. 2018. Вип. 10. С. 19–30.
- Карлова В. Національна еліта як суб'єкт державотворення: український досвід. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2012. Вип. 1. С. 98–106.
- Липинський В. *Листи до братів-хліборобів. Про ідею та організацію українського монархізму*. Київ; Філадельфія: Інститут східноєвропейських досліджень НАН України, 1995.
- Луков Вал. А., Луков В. А. Теория тезаурусного подхода. *Гуманитарное знание: тенденции развития в XXI веке. В честь 70-летия Игоря Михайловича Ильинского* / Под общ. ред. Вал. А. Лукова. Москва: Изд-во Нац. ин-та бизнеса, 2006. С. 557–565.
- Нестеренко Г. Роль системи освіти у становленні української політичної нації. *Філософія освіти*. 2006. Вип. 2 (4). С. 177–185.

REFERENCES

- Ishchenko, O. S. (2018). On violation and protection of the information ecosystem in national encyclopedias (review of the report on national online encyclopedias in Europe by the European Parliamentary Research Service). *The Encyclopedia Herald of Ukraine*, 10, 19-30 [in Ukrainian].
- Karlova, V. (2012). National elite as a subject of state formation: the experience of Ukraine]. *Herald of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*, 1, 98-106 [in Ukrainian].

- Lukov, Val. A. & Lukov, V. A. (2006). Teoriia tezaurusnogo podkhoda [Theory of thesaurus approach]. Val. A. Lukov (Ed.), *Gumanitarnoe znanie: tendentsii razvitiia v XXI veke. V chest 70-letia Igoria Mikhailovicha Ilinskogo* (pp. 557-565). Moscow: National Institute of Business [in Russian].
- Lypynskiy, V. (1995). *Lysty do brativ-khliborobiv. Pro ideiu ta orhanizatsiiu ukrainskoho monarkhizmu* [Letters to the countrymen-plowmen. On the idea and organization of Ukrainian monarchism]. Kyiv, Filadelfiia: Instytut skhidnoievropeiskykh doslidzhen NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Nesterenko, H. (2006). Rol systemy osvity u stanovlenni ukrainskoi politychnoi natsii [The role of the education system in the formation of the Ukrainian political nation]. *Filosofiiia osvity*, 2(4), 177-185 [in Ukrainian].
- Zhelezniak, M. H. & Katsalap, R. H. (2015). Online version of The Encyclopedia of Modern Ukraine: about the beginning of the project. *The Encyclopedia Herald of Ukraine*, 6-7, 28-32 [in Ukrainian].
- Zhelezniak, M. H. (2009). Encyclopedia of Modern Ukraine: history, current state and prospects. *The Encyclopedia Herald of Ukraine*, 1, 5-13 [in Ukrainian].